

Agenda for Digitaliseringsstyrets møte 1/2024

Fredag 16. februar 2024 kl. 11:00-15:00. Videomøte.

Saks-nummer	Sakstype	Tid	Sakstittel
1/24	Vedtak	11:00	Godkjenning og innkalling av dagsorden
2/24	Vedtak	11:05	Godkjenning av referat fra møte 28.11.2023
3/24	Orientering	11:05	Årsplan 2024
4/24	Orientering	11:15	Orienteringer fra HK-dir
5/24	Drøfting	11:25	Fra tilstand til tiltak for digital omstilling
6/24	Orientering	11:45	Sektorstyring sikkerhet
		12:00	Pause
7/24	Orientering	12:30	Orienteringer fra Sikt
8/24	Orientering	12:40	Status for Sikts produktportefølje per 31.12.2023
9/24	Orientering	13:10	Mål, ambisjoner og budsjett for porteføljene i 2024
		13:55	Pause
10/24	Drøfting	14:05	Hvilke fellestjenester skal være obligatoriske?
11/24	Orientering	14:50	Evalueringsav møtet
12/24	Orientering	14:55	Eventuelt

Vedlagte saksdokumenter:

- DS 02-24 Referat fra møte 28.11.2023
- DS 03-24 Årsplan 2024
- DS 04-24 Orienteringer fra HK-dir
- DS 05-24 Fra tilstand til tiltak for digital omstilling
- DS 06-24 Sektorstyring sikkerhet
- DS 07-24 Orienteringer fra Sikt
- DS 08-24 Status for Sikts produktportefølje per 31.12.2023
- DS 08-24 Vedlegg 1-3 Oversikt og status
- DS 08-24 Vedlegg 4 Årsrapport felles investeringsmidler 2023
- DS 09-24 Mål, ambisjoner og budsjett for porteføljene i 2024
- DS 10-24 Hvilke fellestjenester skal være obligatoriske

Referat fra møte i Digitaliseringsstyret 28.11.2023

Møte	5/2023	
Dato	28.11.2023	
Tid	Kl. 10.00–15.00	
Sted	Gardermoen	
Medlemmer		
<i>Til stede</i>	Arne Benjaminsen (UiO)	Lars Atle Holm (NMBU)
	Seunn Smith-Tønnesen (UiA)	Bjørn Haugstad (NTNU)
	Tore Tungodden (UiB)	Merete Vadla Madland (UiS)
	Stine Grønvold (HINN)	Harald Bolstad Evensen (NSO)
	Lars-Petter Jelsness-Jørgensen (HiØ)	Jørgen Fossland (UiT) – digital deltakelse
	Vigdis By Kampenes (OsloMet)	
<i>Forfall</i>	Per Eirik Lund (USN)	
HK-dir	Sveinung Skule	Roland Mandal
	Kristin Selvaag	Tommy Tranvik
	Ragnhild Tungesvik	Annette Grande Furset
	Elin Merete Bjørgen	
Sikt	Roar Olsen	Bjørn Kopperud
	Vigdis Kvalheim	Julie Storlie
	Terje Mørland	Henrik Tøndel
	Tom Røtting	
Andre	Eli-Karin Flagtvedt (representant fra hovedsammenslutningene Akademikerne, LO, YS og Unio)	Line Richardsen (KDD)
	Jan Fredrik Schøyen (KD)	Ståle Mørch (NMBU, porteføljestyreleder)
	Timothy Szlachetko (KDD)	Marit Reitan (NTNU, porteføljestyreleder)

Sak	Saksbeskrivelse
41/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden (vedtakssak)
	Tore Tungodden, universitetsdirektør ved UiB, erstatter Pinar Heggernes som medlem av Digitaliseringsstyret. Styrets medlemmer og øvrige møtedeltakere presenterte seg.
	Det var ingen merknader til innkallingen og ingen innkomne innspill til sakene.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret godkjenner innkalling og dagsorden.
42/23	Godkjenning av referat fra møte 8.9.2023 (vedtakssak)
	Referat fra møte 8.9.2023 er offentliggjort på hkdir.no. Det var ingen merknader til referatet.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret godkjenner referatet fra forrige møte.
43/23	Ny nasjonal digitaliseringsstrategi (drøftingssak)
	Sveinung Skule, HK-dir, innledet. Timothy Szlachetko og Line Richardsen, Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), orienterte om arbeidet med ny nasjonal digitaliseringsstrategi. Kristin Selvaag, HK-dir, orienterte om at HK-dir på oppdrag fra KD

Sak	Saksbeskrivelse
	har samlet innspill i universitets- og høyskolesektoren, i tillegg til at flere institusjoner har levert egne innspill. Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: • Den nasjonale strategien skal være et overbygg over sektorstrategiene, kan det være motsetninger knyttet til samspillet mellom disse? KDD svarte at de ikke har sett noe åpenbart til nå, og at samordning, finansiering og kompetanse er tydelige gjennomgående tema på tvers. • UH-sektoren jobber mye internasjonalt, og møter problemstillinger blant annet knyttet til datadeling og ulike regelverk. Hvilke tanker har dere i strategiarbeidet om internasjonalt samarbeid? KDD svarte at de ser på utviklingen på EU-nivå, spesielt når det gjelder regelverk. • Bra at man tar utgangspunkt i de store samfunnsutfordringene. Kompetanse og etter- og videreutdanningstilbud blir viktig, her kan vi bidra. • Satsing på studieplasser og forskning blir også viktig. • Brukeren/borgeren må stå i sentrum, med mål om samordning på tvers og at brukeren opplever å møte én stat. • Forventer at strategien tar opp demokrati, bærekraft og kunstig intelligens. • Strategien bør ha et tydelig fokus på digitalt utenforskap, på de som faller utenfor og ikke får ta del i digitaliseringen. • Det er viktig at den nye strategien underbygger fellesløsninger. Vi behøver mer samarbeid på tvers av sektorer rundt grunnleggende infrastruktur, særlig i forhold til datalagring, tungregning og store KI-løsninger. • Strategien bør adressere digital sikkerhet og digital suverenitet. • Større grad av persontilpassede tjenester vil reise felles utfordringer knyttet til lovverk, personvern og etikk, og forutsetter en ny tenkning rundt hvordan data følger brukeren. • Ved prioritering av nye nasjonale prosjekter, se også hen til ambisiøse digitaliseringsprosjekter i offentlig sektor som har feilet, hvor man har undervurdert koblingen mellom teknologi og organisasjon.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar fremlegget til orientering og ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i videre prosess med KD og KDD i utarbeidelsen av ny nasjonal digitaliseringsstrategi.
44/23	Orienteringer fra HK-dir (orienteringssak)
	Direktør Sveinung Skule orienterte om: • Etatsgruppen for digital transformasjon i utdanningssektoren har tidligere vært omtalt for Digitaliseringsstyret. KD etablerte gruppen før sommeren, bestående av ledere fra HK-dir, Utdanningsdirektoratet, Sikt, Lånekassen, Statped og NOKUT, i tillegg er Digitaliseringsdirektoratet representert og KD deltar som observatør. HK-dir og Utdanningsdirektoratet samarbeider om sekretariatet og bytter årlig på å lede gruppen. Gruppen er etablert med formål om å bidra til felles utviklingsretning for nyskapende digitale brukerreiser på tvers i utdanningssektoren. Etatsgruppen har gjennomført sine første møter og har begynt å jobbe med underlag og rammeverk for det som etter hvert skal bli et felles veikart. Foreløpige innspill viser det vi også kjenner igjen fra arbeidet med å iverksette strategi og handlingsplan for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren. Mange store, pågående tiltak krever mye av etater og

Sak	Saksbeskrivelse
	institusjoner de nærmeste to årene, det er lite kapasitet til å ta inn nye, store fellessatsinger i nær fremtid. • Digitaliseringskonferansen i regi av Digitaliseringsdirektoratet er en årlig møteplass for ledere i offentlig sektor. Neste konferanse finner sted i Oslo 18.–19. juni 2024, her blir regjeringens nye digitaliseringsstrategi et sentralt tema. Etatsgruppen har besluttet å inngå samarbeid om et eget utdanningsspor på dag to av konferansen.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
45/23	Tilstandskartlegging digital omstilling (drøftingssak)
	Sveinung Skule innledet. Roland Mandal, HK-dir, presenterte sentrale funn fra høstens tilstandskartlegging av arbeidet med digital omstilling i UH-sektoren. Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: • Takk for sammenstilling og god gjennomgang. • Kartleggingen er viktig for å kunne justere kurs og innrette arbeidet fremover. Her ligger også mye læring som vi kan bruke ved institusjonene. • Bildet som tegnes av at vi driver med digitalisering heller enn digital omstilling er gjenkjennbart. • Støtter funn knyttet til gevinstrealisering, vi har et stort forbedringspotensiale når det kommer til å dokumentere gevinster. • Gevinstrealisering handler mer om forbedringer og kvalitetsheving enn om kostnadskutt og effektivisering. • Det ville vært spennende å se på en felles metodikk for å følge opp gevinstrealisering. • Den faglige digitaliseringen må skje i fagmiljøene, som en del av den faglige virksomheten. • Økte krav om fleksibilitet fra studentene gir frustrasjon rundt verktøy og konflikt med pedagogiske hensyn. • Funnene på kompetanse overrasker, at studentenes digitale kompetanse er vurdert å være betydelig sterkere enn de ansattes. • Vi behøver fortsatt oppmerksomhet rundt universell utforming og tilgjengelighet. • Når det kommer til åpen forskning er vi i en transformasjonsfase, med ny strategi for åpen publisering like rundt hjørnet. • Vi har en del prosjekter ved institusjonene som handler om å kvitte seg med teknisk gjeld. På spørsmål om hvorvidt dette er kartlagt svarte HK-dir at teknisk gjeld ikke er kartlagt direkte, men at tematikken er berørt i noen intervjuer. • Felles grunnmur er noe vi alle har nytte av i en differensiert sektor, og et åpenbart samarbeidsområde.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar fremlegget til orientering og ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i videre oppfølging av strategi og handlingsplan for digital omstilling.
46/23	Orienteringer fra Sikt (orienteringssak)
	Direktør Roar Olsen orienterte om: • Sikt følger Digitaliseringsstyrets anmodning om en prisjustering som ikke overstiger konsumprisindeks på 3,8%.

Sak	Saksbeskrivelse
	- Statsbudsjettet for 2024 innebærer styrking av drift og forvaltning til opptaksløsningene, samt bevilgning for forskningsnett. - Sikt har igangsatt et arbeid for å etablere bedre oversikt over kunde- og brukertilfredshet. - Skate har utarbeidet et rammeverk som skal hjelpe forvaltere og tjenesteeiere å lage gode finansieringsmodeller for nasjonale og sektorielle fellesløsninger, fra konsept til utfasing. Vår sektor har lang erfaring på feltet, og mye i rammeverket er kjent. Der vi i vår sektor har etablert et begrepsapparat rundt kunde og leverandør, har det nye rammeverket et begrepsapparat som ligger nærmere statlig sektor (begreper som forvalter, eier og bruker). - Sikt har samlet interne funksjoner i én felles divisjon, og tar med dette ut ytterligere gevinster fra etableringen/sammenslåingen.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
47/23	Status for Sikts produktportefølje per andre tertial 2023 (orienteringssak)
	Julie Storlie, Sikt, presenterte status for Sikts produktportefølje og investeringstiltak per andre tertial 2023. Tom Røtting, Terje Mørland og Vigdis Kvalheim fra Sikt presenterte ledelseskommmentarer til de tre produktområdene. Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: - Hvilke læringspunkter tar vi med oss fra prosessen med Arbeidslivsportalen? Sikt svarte at det er planlagt gjennomgang av læringspunkter med en oppsummering som vil bli tilgjengeliggjort for Digitaliseringsstyret. - Det ble oppfordret til systematisk samling av erfaring og læringspunkter for innføringer av nye produkter. Sikt opplyste om at de for IAM-innføringen samler erfaringer fortløpende, og bidrar til å bringe læring mellom institusjoner. - Det ble støttet at styringen av FS og UH-sak koordineres, slik at det unngås dobbeltarbeid. Sikt opplyste om at porteføljestyret for utdanning og administrasjon har oppmerksomhet på dette. - Det ble kommentert at vi er gode på samarbeid og deling i sektoren, men at vi fortsatt kan bli bedre på å spille Sikt god som sektorens leverandør av fellestjenester. - Porteføljestyret for data og infrastruktur opplever at det krever ledelse å håndtere styrets sammensetning som favner statlige og private UH-institusjoner, instituttsektor og grunnopplæring, samt at institusjoner representert i styret leverer tjenester til sektoren i konkurranse med Sikt. - Det støttes at involvering av porteføljestyrene håndteres i forkant av at saker går til Digitaliseringsstyret. Det gjelder særlig satsingsforslag.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
48/23	Analyseplattformen: Overgang fra prosjekt til kontinuerlig videreutvikling (orienteringssak)
	Terje Mørland, Sikt, orienterte om Analyseplattformen. Porteføljestyret for utdanning og administrasjon har vedtatt en overgang fra prosjekt til brukerfinansiert tjeneste med kontinuerlig videreutvikling fra 2024.

Sak	Saksbeskrivelse
	Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: • På spørsmål om det fortsatt vil være mulig for de som ikke tar i bruk Analyseplattformen å beholde STAR, svarte Sikt at det vil være mulig i de nærmeste årene. Porteføljestyret for utdanning og administrasjon vil diskutere hvordan dette blir på lenger sikt. • Digitaliseringsstyret var positive til det videre arbeidet med innføring og kontinuerlig utvikling av Analyseplattformen.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
49/23	Evalueringsav Cybersikkerhetssenteret (orienteringssak)
	Bjørn Kopperud, Sikt, oppsummerte hovedfunn fra evalueringen av Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC), gjennomført høsten 2023 i tråd med vedtak i Digitaliseringsstyret 1. april 2022. Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: • Det presiseres at vi er helt avhengige av hjelp fra en nasjonal aktør, og at Cybersikkerhetssenteret har vært bra for sektoren. • På spørsmål om det er gjort en evaluering av hvordan de ulike pakkene treffer, svarte Sikt at dette er vurdert i evalueringen og kan tas inn i det videre arbeidet.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
50/23	Langtidsplan for fellestjenester 2024–2026 (vedtakssak)
	Roar Olsen og Julie Storlie, Sikt, la frem langtidsplan for fellestjenester 2024–2026 for beslutning, med anbefalinger og kommentarer fra porteføljestyrene. Langtidsplanen beskriver investeringstiltak med finansieringsplan, samt endringer i den årlige brukerfinansierte kontingenten for produkter i forvaltning. Langtidsplanen ble drøftet i forrige møte i Digitaliseringsstyret og er behandlet to ganger i hvert porteføljestyre. Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: • Takk for fin oversikt som gir overblikk over tiltak og prosjekter. Fint med tanke på kostnader og kapasitet at totaliteten vises, ikke bare Sikt-prosjekter. • Det kunne vært nyttig å få inn i oversikten hvilke tjenester som er obligatoriske og ikke. • Dimensjonering og planlegging for 2026 bør påbegynnes tidlig. Det bør ikke forutsettes at vi har kapasitet over tid til å holde utvikling på dagens nivå. • Det er en forventning at styret får anledning til å diskutere fremtidige satsingsforslag, og at departementet informeres ved sprikende interesser. • Det er risiko knyttet til kompetanse, ressurser og avhengigheter, allikevel har vi ingen røde risikoelementer i matrisen. Justering av risikobildet bør vurderes. • Vi opplever strammere rammer og må ta ned bemanning ved institusjonene. Risiko 1 om strammere rammer og innføringskapasitet er plassert på moderat, den bør justeres til høy. • Det er viktig å få på plass et samordnet masteropptak. Det ble stilt spørsmål om høringen, med 2027 som mulig dato, får implikasjoner for langtidsplanen. Sikt svarte at nytt opptakssystem lages generisk med tanke på ulike opptakstyper, og at samordnet masteropptak forutsetter at teknisk løsning, forskrift og plan ses i sammenheng.

Sak	Saksbeskrivelse
	Vedtak: Felles investeringsmidler på 40 mill. kroner for 2024 og 2025 prioriteres til FS. Beskrevne økninger i kontingent for tjenester i 2024 godkjennes. For den øvrige langtidsplanen for fellestjenester fra Sikt, anbefaler styret prioriteringene for perioden 2024–2026. Planen oppdateres årlig.
51/23	Kunstig intelligens – vurderinger rundt ChatGPT (drøftingssak) Sveinung Skule innledet. Stine Grønvold (HINN), Lars-Petter Jelsness-Jørgensen (HiØ) og Marit Reitan (NTNU) holdt korte innlegg om institusjonenes vurderinger rundt bruk av ChatGPT og tilsvarende verktøy, og om hvor det kan være hensiktsmessig med samarbeid. Tom Røtting, Sikt, presenterte den nye fellestjenesten Sikt KI-chat. Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: • Verktøyene gir store muligheter, vi må se på ulike bruksområder og særlig adressere spørsmål om læringsutbytte. • Vi bør ta standpunkt til hva vi gjør felles, og hva vi gjør hver for oss. Sikt og UiO har laget konkurrerende løsninger, skal vi fortsette å gå i hver vår retning? • Støtter samarbeid i sektoren og finner det problematisk om alle skal utvikle sikre løsninger. Felles anskaffelser vil gi tilgang til verktøy som er lov å bruke og som er tilpasset vår sektor. • For studentene vil det være en fordel at vi også har like policyer for bruk av verktøyene. • Vi behøver felles retningslinjer. UHR samler nå ulike regelverk i sektoren. • Målrettet opplæring for faglig ansatte, studenter og administrasjon blir viktig. • Det pågår mye lokalt som har potensiale for deling og læring på tvers. • Flere institusjoner har nedsatt arbeidsgrupper som gjør vurderinger rundt bruk, flere har utarbeidet retningslinjer og laget presiseringer om juks i eksamensreglementet. • Ønsker erfaringsdeling om hvordan institusjonene tar kunstig intelligens inn i overordnede risikovurderinger (innenfor forskningsetikk for eksempel). • Vi bør gjøre noe felles rundt studentenes rettssikkerhet, ref. fuskesaker og uklarhet rundt bruk av verktøy. • Vi bør utfordre norske myndigheter på hvordan de vil ta KI-forordningen fra EU (Artificial Intelligence Act) og andre relevante regelverk inn i norsk lovgivning. • EU truer med store bøter. Vi har utfordringer knyttet til kompetanse og etterlevelse, og behøver veiledning. • Det er viktig at diskusjonene ikke knytter seg til ChatGPT alene, men at vi ser til ulike typer generative verktøy.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i saksforberedelser til kommende møter.
52/23	Evalueringsav møtet (orienteringssak) • Takk for gode saksdokumenter og presentasjoner. • Selv om digitale møter er effektivt, har det verdi å møtes fysisk av og til. Ønsker at vi fortsetter med dette, gjerne i kombinasjon med middag og mer tid til refleksjon.
53/23	Eventuelt (orienteringssak)
	Ingen saker til eventuelt.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	16.02.2024
Saksnummer	03/24
Vår arkivkode	24/00677
Sakstype	Orientering
Saksansvarlig	Kristin Selvaag
Saksbehandler	Annette Grande Furset

Årsplan 2024

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar årsplan for 2024 til orientering og ber sekretariatet ta innspill til justeringer med i saksforberedelser til kommende møter.

Bakgrunn

Årsplan for Digitaliseringsstyret er satt opp med fire møter i året, med utgangspunkt i oppgavene beskrevet i mandatet. HK-dir stiller sekretariat for Digitaliseringsstyret og samarbeider tett med Sikt om møte- og saksforberedelser.

Vurdering

Årets møter vil ha følgende hovedtema:

- Møte 1/2024 – 16. februar kl. 11–15, digitalt:
 - Anbefaling knyttet til oppdatering av handlingsplan
 - Porteføljestatus (per 31.12.2023)
 - Enkelsaker
- Møte 2/2024 – 21. juni kl. 10–15, digitalt:
 - Drøfte styringssignaler til langtidsplan for fellestjenester 2025–2027 og beslutte ramme for felles investeringsmidler 2025
 - Porteføljestatus (per første tertial 2024)
 - Enkelsaker
- Møte 3/2024 – 31. oktober kl. 10–15, digitalt:
 - Drøfte langtidsplan for fellestjenester 2025–2027
 - Porteføljestatus (per andre tertial 2024)
 - Enkelsaker

- Møte 4/2024 – 4. desember, fysisk samling på Gardermoen:
 - Anbefale langtidsplan for fellestjenester 2025–2027 og beslutte fordeling av felles investeringsmidler
 - Enkeltsaker

Digitaliseringsstyret, dets medlemmer og andre aktører i sektoren kan melde saker til møtene.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 16.02.2024

Saksnummer 04/24

Vår arkivkode 24/00677

Sakstype Orientering

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Kristin Selvaag

Orienteringer fra HK-dir

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Direktør for HK-dir, Sveinung Skule, orienterer om pågående og fremtidige aktiviteter som er av strategisk betydning for Digitaliseringsstyret.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 16.02.2024

Saksnummer 05/24

Vår arkivkode 24/00677

Sakstype Drøfting

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Kristin Selvaag

Fra tilstand til tiltak for digital omstilling

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i videre oppfølging av strategi og handlingsplan for digital omstilling.

Bakgrunn

HK-dir gjennomførte høsten 2023 en første tilstandskartlegging av universitets- og høyskolesektorens arbeid med digital omstilling. Digitaliseringsstyret fikk presentert resultater og funn fra kartleggingen i forrige møte. Siden har HK-dir ferdigstilt og publisert rapporten [Digital omstilling i UH-sektoren – Status, muligheter og utfordringer 2023](#).

Med utgangspunkt i funn og anbefalinger fra rapporten ønsker vi en diskusjon i Digitaliseringsstyret om videre oppfølging av handlingsplan og tiltak for digital omstilling.

Vurdering

1. Tiltak utover digitale løsninger

Rapporten inneholder en tydelig anbefaling om å prioritere arbeid med å styrke grunnmuren for digital omstilling. Aktivitetsnivået på området er allerede høyt, med store pågående løp for innføring og modernisering av felles digitale løsninger. Samtidig peker rapporten på kompetanseheving, sektorsamarbeid og delingskultur som sentrale områder som også bør prioriteres i det videre arbeidet med digital omstilling.

HK-dir ønsker innspill fra Digitaliseringsstyret på eventuelle forventninger til HK-dir som samordner og pådriver for digital omstilling i UH-sektoren, basert på områder rapporten mener må prioriteres. Kan HK-dir ta initiativ til, eller koordinere felles innsats innenfor, noen av områdene som ikke dreier seg om innføring eller modernisering av felles digitale løsninger?

2. Oppfølging av særskilte tema

HK-dir har innhentet mye data fra ulike kilder i tilstandskartleggingen. Vår tanke er at disse kan brukes for å belyse ulike tema eller problemstillinger ytterligere, utover formålet for rapporten som er utarbeidet. Datagrunnlaget kan anvendes for å gå dypere inn i tema som

tilstandskartleggingen har adressert og løftet fram, og lage temarapporter som går mer i dybden.

HK-dir tar gjerne innspill fra Digitaliseringsstyret om det er særskilte funn og tema fra tilstandskartleggingen som er spesielt interessant å se nærmere på i fortsettelsen.

3. Oppdatering av handlingsplanen

Rapportens funn understøtter signaler fra arbeidet i samstyringen; det er krevende for sektoren og institusjonene å ferdigstille, ta imot og nyttiggjøre seg de store digitaliseringsinitiativene som allerede er på gang. Det gjelder for eksempel tiltak for felles digital grunnmur der fellestjenesten IAM inngår, og det gjelder bl.a. de store moderniseringsprosjektene for Nasjonalt vitenarkiv, Felles studentsystem og Samordna opptak.

Strategi for digital omstilling står seg godt tematisk for perioden den gjelder. Det peker også tilstandskartleggingen på, og kartleggingen viser at det er et stykke igjen før forutsetninger og ambisjoner fra strategien er oppfylt. Ut fra dette kan det avledes at også handlingsplanen og tiltak i tilknytning til den, står seg godt i nåværende form, for strategiperioden.

HK-dir vil gjøre en mindre oppdatering av handlingsplanen i 2024, på bakgrunn av relevante funn i tilstandskartleggingen. Vi hører gjerne Digitaliseringsstyrets syn på dette, sammen med synspunkter på om det er konkrete tema og eventuelt tiltak vi særlig bør se nærmere på.

HK-dir utarbeider en oppdatert handlingsplan på bakgrunn av dagens innspill og innspill fra porteføljestyrene. Endelig versjon legges frem for Digitaliseringsstyret i juni.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 16.02.2024

Saksnummer 06/24

Vår arkivkode 24/00677

Sakstype Orientering

Saksansvarlig Kristin Selvaag

Saksbehandler Kristin Selvaag

Sektorstyring sikkerhet

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

17. januar 2024 publiserte [Riksrevisjonen sin rapport om informasjonssikkerhet i forskning](#), som også har vært omtalt i Digitaliseringsstyret tidligere. Den overordnede vurderingen er at Riksrevisjonen gjennom sin kontroll hos 10 institusjoner har avdekket forhold de vurderer som "kritikkverdige" og "ikke tilfredsstillende".

HK-dir har en sentral rolle i Kunnskapsdepartementet sin styring av sikkerhetsområdet i universitets- og høyskolesektoren. HK-dir gjennomfører kartlegginger og utarbeider anbefalinger til den enkelte virksomhet og til Kunnskapsdepartementet, som de bruker i sin styringsdialog med sektoren. Dette er en rolle HK-dir har hatt siden 2019 på områdene informasjonssikkerhet og personvern. Riksrevisjonen har brukt data fra HK-dirs kartlegginger som underlag i sitt arbeid.

Fra 2022 utvidet Kunnskapsdepartementet HK-dirs oppdrag til også å omfatte samfunnssikkerhet og beredskap, og nasjonal sikkerhet.

Vurdering

HK-dir sine vurderinger og anbefalinger til Kunnskapsdepartementet sammenfaller i stor grad med Riksrevisjonens vurderinger. Riksrevisjonen påpeker at HK-dir sitt arbeid har hatt en positiv effekt på det generelle arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern i sektoren, men at det er behov for bedre oversikt over effektene av tekniske sikringstiltak. Samtidig problematiserer Riksrevisjonen at Kunnskapsdepartementet i begrenset grad har lyktes i å nå målet med sin informasjonssikkerhetssatsing. Riksrevisjonen sier også at Kunnskapsdepartementet ikke treffer godt med virkemidlene. Dette er noe også vi i HK-dir må ta innover oss og se nærmere på i det videre arbeidet med anbefalinger både til virksomhetene og til Kunnskapsdepartementet.

I møtet vil det bli gitt en litt mer detaljert orientering om vårt arbeid i lys av Riksrevisjonens rapport.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	16.02.2024
Saksnummer	07/24
Saksarkivnr.	24/00173
Sakstype	Orientering

Saksansvarlig	Roar Olsen
Saksbehandler	Henrik Tøndel

Orienteringer fra Sikt

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Direktør for Sikt, Roar Olsen, orienterer om pågående og fremtidige aktiviteter som er av strategisk betydning for Digitaliseringsstyret.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret
Dato 16.02.2024
Saksnummer 08/24
Saksarkivnr. 24/00173
Sakstype Orientering

Saksansvarlig Roar Olsen
Saksbehandlere Tom Røtting, Vigdis Kvalheim, Terje Mørland og Julie Storlie

Status for Sikts produktportefølje per 31.12.2023

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering og innspill tas med i det videre arbeidet.

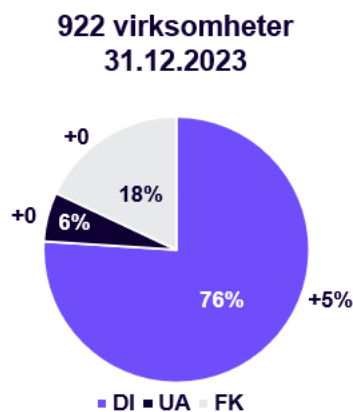
Bakgrunn

Med bakgrunn i samstyringsmodellen er formålet med denne saken å orientere om status for Sikts produktportefølje per 31.12.2023. Tilsvarende status er gjennomgått med porteføljestyrene.

Vurdering

70 virksomheter som har tatt i bruk nye produkter i 2023

Per 2023 har Sikt 922 betalende virksomheter, med en økning på 70 virksomheter som har tatt i bruk nye produkter. Det er porteføljen for data og infrastruktur som i hovedsak står for veksten. Økt antall virksomheter bidrar til bedre produkter, lavere enhetskostnader og nytteeffekter for flere. Se grafen under for fordeling av virksomheter mellom porteføljene.

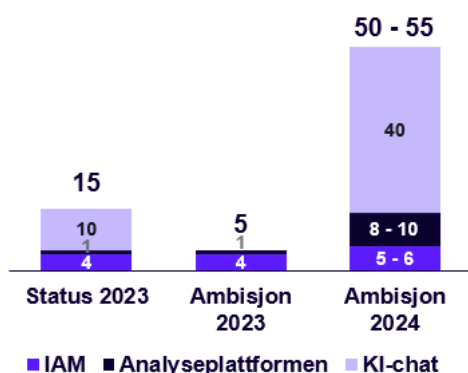

Oversikten viser fordeling mellom porteføljene for betalende virksomheter. Virksomheter som benytter bevilgningsfinansierte produkter, er ikke med.

Sikt har tre produkter under innføring med god fremdrift på innføringene. KI-Chat har 10 nye virksomheter ved utgangen av 2023, og bidrar til at undervisere, forskere og studenter får tilgang til fremtidens teknologi på en sikker måte. IAM (identitets- og tilgangsstyring) er tatt i bruk av 4 kunder med til sammen 115 000 brukere. Flere virksomheter har tatt i bruk en pilotversjon av Analyseplattformen. Innføringen av Analyseplattformen er utsatt til 2024. Grafen under viser status for innføring av nye produkter og ambisjonen for 2024.

15 virksomheter har tatt i bruk produkter under innføring

6 av 9 investeringstiltak er på plan

For investeringstiltak er 5 av 8 tiltak på plan. Grafen under oppsummerer fremdrift for investeringstiltak.

UH-sak og Cris/NVA er forsinket. Nytt opptakssystem har risiko for forsinkelse. UH-sak er forsinket, og i tillegg til tiltak for å øke fremdrift og kvalitet pågår det strategiske veivalg for prosjektet. For Cris/NVA er ny lansering planlagt medio i 2024. Status og plan for Cris/NVA vil legges frem i møtet.

Nytt opptakssystem er forsinket med kortsiktige milepæler, men er forventet å komme på plan innenfor totalrammen av tiltaket. Forsinkelsen skyldes sammenslåing av FS og Opptak, som over tid er forventet å gi positive effekter på kvalitet, fremdrift og en mer effektiv forvaltning.

Anskaffelsene av Forskningsnettet, LMS, Plagiatkontroll og Digital eksamen er på plan. For Forskningsnettet har det pga. anskaffelsen ikke vært mulig å tilrettelegge for medvirkning i en periode, og det legges til rette for dette inn mot sommeren 2024.

For Nasjonalt utdanningsregister er det i 2023 utarbeidet teknisk beskrivelse som har vært på høring. Utviklingsfasen gjennomføres i 2024, og en første versjon av registeret forventes i løpet av året.

Av nye tiltak er Submerse i oppstart. Submerse står for SUBMarine cablEs for ReSearch and Exploration, og er et treårig tiltak som er finansiert av EU. Målet med Submerse er å benytte fiber for lydsensing til å skape kontinuerlig registrering av vitenskapelige data, spesielt innrettet på jord og marin vitenskapelig forskning.

Satsingsforslagene for Cybersikkerhet, Datasamlinger om det norske samfunnet og Analyseløsning for forskningsinstitusjoner ble sendt til Kunnskapsdepartementet i november.

I løpet av 2023 er 5 tiltak avsluttet. Se vedlegg 1 for oversikt over pågående, avsluttede og planlagte investeringstiltak per 31.12.2023.

I porteføljen er Felles studentsystem og Analyseplattformen finansiert med felles investeringsmidler. Analyseplattformen er avsluttet og sluttrapporten er tilgjengelig på [Sikt.no](https://sikt.no). Årsrapport for disse to tiltakene er inkludert som vedlegg 4.

Økonomi – Prognosen viser tilnærmet 0 i resultat for 2023

Budsjettert resultat inkl. risikokapital i 2023 for produktporteføljene totalt er MNOK 3,4 og Sikt styrer inn mot et resultat på MNOK 0. Regnskapet for 2023 avlegges 10. februar og porteføljeregnskapet presenteres direkte i møtet.

Risiko

Når det gjelder risiko er ressurstilgang, innføringskapasitet hos virksomhetene og sikkerhet moderate risikoer, og tiltak pågår for å senke sannsynlighet og konsekvens. For porteføljen for Utdanning og administrasjon er avhengigheter og mulig dobbeltarbeid mellom UH-sak og Felles studentsystem tatt opp som en risiko. Porteføljestyret følger opp tiltak i det videre arbeidet. En annen risiko som er knyttet til drift, er den gamle opptaksløsningen. Det er gjennomført en ROS-analyse med tiltak som skal begrense risiko for de samordnede opptakene i 2024.

Det pågående anskaffelsene for Forskningsnettet, LMS, Plagiatkontroll og Digital eksamen har usikkerheter som vil reduseres etter hvert som anskaffelsene har fremdrift.

Styrket porteføljestyling gjennom Samstyringsmodellen

Samstyringsmodellen bidrar til å sikre kunde- og brukerinvolvering om strategi og styring, og i den kontinuerlige produktutviklingen. Etableringen av porteføljestyrene har bidratt til mer systematisk og strategisk dialog i sektoren, og særlig porteføljen for Utdanning og administrasjon har fått effekter. Arbeidet med å etablere produktråd og andre fora for kunde- og brukervedvirkning under porteføljestyrene er pågående. Se vedlegg 3 for oversikt over status.

Kostnadsvarsel for 2025 er forankret i langtidsplanen for fellestjenester. Kostnadsvarslet beskriver vesentlige endringer utover konsumprisjustering, og distribueres til institusjonene innen februar 2024. Et mer spesifikt kostnadsvarsel sendes høsten 2024.

Status for porteføljen Data og infrastruktur

Produktene fra Data og infrastruktur er organisert i 7 produktområder. Antall produkter var 39 i 2022, og redusert med 2 det siste året. UH-Skype og Teams Community er lagt ned og kostnaden for UH-21 er redusert med ~MNOK 7 i årlig kostnad.

Data og infrastruktur er porteføljen med flest kunder i Sikt. Dette skyldes både at grunnopplæringen benytter Feide og at det er mange produkter som er attraktive for forskningsinstitutter. Antall kunder har økt med 67 i 2023. Veksten er størst på Feide, CNaaS (lokalnett), KI-Chat, Cybersikkerhetssenteret og Forskningsnettet.

Kontrakten for samhandlingsproduktet Zoom er reforhandlet med godt resultat og for flere av kundene blir det en prisnedgang i 2024 i forhold til 2023.

Det største investeringstiltaket i porteføljen er Forskningsnett. Finansiering er besluttet i RNB gjennom et 20-årig rentefritt statslån. Tilbakebetaling starter fra 2025. Det er mottatt mange tilbud på fiber og optisk spekter, og første runde med forhandlinger ble avsluttet i desember med frist for nye tilbud i januar 2024.

IAM er tatt i bruk av UiB, OsloMet, HiM og UiT. UiB er løftet over på skyplattform, slik at alle nå er på samme plattform. Nord universitet vil starte i slutten av januar 2024. Felles IAM på Meteorologiske institutt settes i drift i februar 2024. Farten på utrulling øker for hver kunde, som følge av forbedringer i utrullingsprosessen basert på kontinuerlig læring.

Cybersikkerhetssenteret har gjennomført en kundeundersøkelse i 2023 med god respons. Resultatene var meget gode. Senteret har vært svært aktive med flere webinar og seminarer gjennom året der alle har hatt god deltagelse. Riksrevisjonen har hatt en revisjon av sikkerheten i UH-sektoren. Funnene både fra riksrevisjonen rapport og kundeundersøkelsen vil kunne påvirke både prioritering og rekkefølge på tiltakene i produktstrategien på området.

For å sikre en god drift og en sunn utvikling av det lokale nettverket tilbyr Sikt tjenesten CNaaS lokalnett. CNaaS lokalnett er fundert på de krevende behovene kunnskapssektoren har knyttet til forskning, undervisning og formidling. Ved at sektoren velger én felles tilnærming til drift og forvaltning av IKT-infrastruktur på campus, legges det til rette for økt kvalitet, effektivitet og sikkerhet. I dag kjører CNaaS på mer enn 50 lokasjoner levert til 29 virksomheter og mange står i kø. Forskningsstasjonen Troll i Antarktis vil i løpet av januar 2024 få implementert CNaaS, for å legge til rette for stadig mer dataintensiv forskning. Gjennom GÉANT vil vi også levere CNaaS til Renu (Ugandas svar på Sikt).

Sikt KI-chat er et nytt produkt som bruker en språkmodell som er bygd på GPT (Generative Pre-trained Transformer), som er utviklet av Open AI og levert av Azure. Sikt KI-chat er sikker fordi vi har sørget for at det du skriver ikke vil bli lagret permanent eller brukt til å lære opp modellen videre. Vi har sikret at databehandleravtalene er i tråd med GDPR og norsk lov, slik at brukeren kan være trygg på at dataene ikke kommer på avveie. Det har vært stor oppmerksomhet rundt produktet og 12 kundeavtaler er så langt signert. Vi ser også at bruken hos våre kunder øker raskt både i antall brukere og i volum per bruker.

Grunnopplæringen driver utviklingen av Feide videre. Nytteverdien er stor, og Feide knytter sammen 700 vertsorganisasjoner og mer enn 2 000 produkter. Tilgjengelighetserklæringen som ble obligatorisk fra februar 2023 ble effektivt håndtert og distribuert ved bruk av de allerede etablerte koblingene mellom produkt, leverandør og vertsorganisasjon i Feide og bidro til betydelige besparelser for sektoren.

Kompetansen til Sikt innen fiberbasert distribuert akustisk sensing (DAS) har ført til MNOK 17 fra EU til prosjektet SUBMarine cableS for ReSearch and Exploration (SUBMERSE). Prosjektet skal gå over 3 år fra 2023. Målet med SUBMERSE-prosjektet er å gi kontinuerlig registrering av vitenskapelige data, spesielt innrettet på jord og marin vitenskapelig forskning. Et annet mål er å utforske hvordan forskningsnettene i Norden, Europa og på verdensbasis kan bidra til å bygge en framtidig forskningsinfrastruktur for akustisk sensing. Sikt har bidratt til at NTNU og UiB har fått til sammen MNOK 10 av de totale prosjektmidlene.

Når det gjelder risiko er Sikt tett på utviklingen innen cybersikkerhetsområdet og trusselbildet knyttet til Ukraina-situasjonen. Forskningsnett og Feide er særlig viktig infrastruktur for kunnskapssektoren, som overvåkes og oppgraderes løpende. Begge produktområdene har solide og oppdaterte beredskapsplaner, og det er gjennomført flere øvelser for å øke beredskapen ytterligere.

For investeringstiltakene er usikkerhet om anskaffelsen på Forskningsnett den viktigste. Det er blant annet knyttet usikkerhet til respons på anbudet, valutaeffekter, utfall fra pris og forhandlinger og leveransetider. Produktområdet har tung kompetanse og erfaring fra tilsvarende prosesser, og prosjektet er i henhold til plan. Investeringen i denne type infrastruktur skal dekke behovene de neste 20 årene, noe som gjør det til en krevende øvelse.

For status oppsummert, se vedlegg 2.

Status for porteføljen Utdanning og administrasjon

Digitalt læringsmiljø (undervisningstjenester): Produktområdet er på plan med anskaffelsesprosjekter på områdene LMS, digital eksamen og plagiatskontroll. Et første utkast til plan for innføring av produktene etter anskaffelsene er etablert. Ny innkjøpsmodell med finansiering i etterkant av anskaffelsene gir noe usikkerhet for Sikt vedr. oppslutning om anskaffelser. Produktrådet vil tilrå prismodell i 2024.

Administrasjonstjenester: Felles metodikk for arbeid med innkjøpte produkter er utarbeidet. UH Sak prosjektet er vesentlig forsinket. Det jobbes med strategiske veivalg i prosjektet, og oppstart av felles forvaltning forskyves til 2025. Det er etablert felles prinsipper om hvordan prosesskartleggingsarbeid fordeles mellom FS og UH Sak.

Dataanalyse og beslutningsstøtte: Lansering av analyseplattformen som brukerfinansiert produkt ble besluttet av porteføljestyret i november. Sluttrapport er godkjent og publisert på sikt.no. Analyseplattformen er i produksjon med 2 pilotinstitusjoner (UiA og Sikt). UiS og USN har dessuten koblet seg til Analyseplattformen. UiB har tilgang. En foreløpig innføringsplan foreligger og videre implementeringsplan utarbeides innen T1 2024. Det er knyttet usikkerhet til hvor fort Analyseplattformen får betalende kunder og hvor fort det er mulig for Sikt å rulle den ut. Se vedlegg for årsrapport om Analyseplattformen.

Felles studentsystem: Et flertall API-er er produksjonssatte og tilgangsstyring er etablert på grunnleggende nivå. Lånekassen er i test på nye API-er. I løpet av 2023 har Sikt fått 39 brukere av FS GraphQL API-et i sektoren (fordelt på 21 forskjellige institusjoner). Det er videre tatt i bruk finkornet tilgangsstyring, slik at integrasjonsbrukerne kan få tilgang til kun de relevante delene av grafen. For FS er det også utviklet brukerflater. En første prototype av studentbrukerflaten er produsert. Komponentbibliotek og rammeverk for brukerflater er på plass. For å forbedre brukeropplevelsen er student, søker og person med kvalifikasjoner samlet. Ny Studentbevis-app er klart for test. Når det gjelder arbeid med prosesser er begrepskatalog publisert, og modell for prosessarbeid er vedtatt. FS har også tatt initiativ til tiltak for å begrense dobbeltarbeid og tilrettelegge for godt samarbeid mellom UH Sak og FS. Forslag om ansvarsfordelingsprinsipper er utarbeidet for prosesser med saksbehandling og delt med UH Sak prosjektet. Se vedlegg for årsrapport om FS.

Opptakssystem: Prosjekt Framtidens opptak er etablert med styringsgruppe som har godkjent styringsdokumentasjonen for gjennomføringsfasen. Første fase av prosjektet har fokus på grunnutdanningene. Målet er at det samordnede opptaket i 2026 skal gjennomføres med ny løsning. Deretter er planen å støtte andre typer opptak (masteropptak og lokale opptak). Produktområdene FS og Opptak er slått sammen til én felles utviklingsorganisasjon. Bakgrunnen for sammenslåingen er arbeidet med virksomhetsarkitektur og oppdatert kunnskap om behov for større integrasjon mellom framtidige løsninger. Samkjøringen er i tillegg et risikoreduserende tiltak i gjennomføringen av samordnede opptak før ny opptaksløsning er ferdig. Etableringen av felles utviklingsorganisasjon gir risiko for lavere utviklingshastighet på kort sikt, men forventes å gi mer effektiv utvikling i prosjektperioden sett under ett, redusert risiko for at det utvikles løsninger som ikke virker sammen og enklere drift og forvaltning av løsningene.

Gamle opptaksløsninger gjør at det vil være økt risiko for problemer i gjennomføringen av samordnede opptak fram til ny løsning er etablert. I opptaket sommeren 2023 ble det i tillegg avdekket flere utfordringer i samspillet mellom opptaksløsning, FS og NVB. Avbøtende tiltak etablert: Produktene er nå samlet i ett produktområde med felles driftskoordinering og samkjørt utvikling. Det er gjennomført en ROS analyse med prioriterte tiltak for å begrense risiko for de samordnede opptakene i 2024.

Nasjonale registre: En tverrsektoriell arbeidsgruppe har utarbeidet en teknisk beskrivelse. Beskrivelsene har vært på høring, og Sikt har nå tilstrekkelig informasjon for å starte gjennomføringsfasen. Oppstart av utviklingsarbeidet er noe forsinket på grunn av prioritering av andre oppgaver i produktområdet. Første versjon av registeret forventes i løpet av 2024. Utdanningsregisteret utgjør sammen med bl.a. NVB og Vitnemålsportalen produktgruppen Nasjonale registre. Det er behov for å utvikle en helhetlig strategi/plan med prioriteringer for dette området med forankring i berørte direktorater. Dette vil skje parallelt med utvikling av øvrige produktstrategier våren 2024.

For status oppsummert, se vedlegg 2.

Status for porteføljen Forskning og kunnskapsressurser

Personvern: UH-sektor har utarbeidet forslag til revidert mønsteravtale (tjenesteleveranseavtale) med Sikt. Det er inngått 6 nye avtaler om personverntjenester, tre personvernombudsavtaler, og 3 avtaler om timebaserte tjenester. Sikt er også i prosess med 5 UH-institusjoner om å levere personombudstjenester. Det er også tre pågående oppdrag på GDPR-rådgivning.

Som et ledd i den kontinuerlige utviklingen av systemer og prosesser innførte vi Automatisk vurdering av behandling av personopplysninger med lav personvernulempe 30. november 2022. Det innebærer at student/forsker får en maskinell vurdering. I 2023 har 4357 av 11881 prosjekter som er vurdert, fått maskinell førstegangsvurdering.

Kunnskapsressurser og bibliotekstjenester: Anbudsprosess for biblioteksystem/søkesystem er planlagt, styringsgruppe er etablert og kravspesifikasjon for anbudsprosess påbegynt. God samhandling med sektoren og 13 webinarer med til sammen over 1 000 deltakere gjennomført i 2023.

Forskningsinformasjon: NVA er forsinket i forhold til innføringsplan. Godt grunnlag for full overgang til Cris/NVA er etablert gjennom omfattende testing og gjennomføring av 8 webinarer med ~ 140, deltakere per webinar. Videreutvikling av viktig funksjonalitet, bl.a. avansert søk og tilgangskontroll etter ende til ende test. God dialog med sektoren om finansieringsmodell fremover og betalingsmodell besluttet av porteføljestyret med forbehold om at Sikt kommer tilbake til porteføljestyret for behandling av budsjett for NVA 2025.

Dataforvaltning: Den nye plattformen for surveydata, Surveybanken, ble lansert som planlagt i juni 2023, og er senere utvidet med 68 nye datasett. Vi har registrert 50% økning av antall mottakere av surveydata, sett sammenlignet med 2022. Satsingen på Data om det norske samfunnet planlagt. Skolevalget og skolevalgsundersøkelsen i 2023 ble gjennomført i henhold til plan.

Microdata: 20% økning fra 2022 i antall publikasjoner som har brukt microdata og 13 nye institusjoner som har tegnet avtale. Datagrunnlaget for Microdata utvidet med ~70 nye variabler fra SSB. Samarbeid pågående med HK-dir og Kreftregisteret for testing av microdata-plattformen til utvidede formål. Fellessøknad om finansiering i samarbeid med SSB, FHI og Kreftregisteret, sendt til Forskningsrådet. Opplegg for avtalebasert brukerbetaling på plass. Innføres i 2024.

Åpen forskning: Felles avtaler forhandlet ferdig. Rapport som grunnlag for strategi for norsk vitenskapelig publisering utarbeidet i samarbeid med HK-dir og Forskningsrådet. Produktområdet har også bidratt i en rekke internasjonale fora, som OA202, ICOLC og AUA Big Deals Group. Arbeid med å avklare ansvar for databehandleravtaler ved lisensavtaler er pågående.

Vedlegg

1. Oversikt investeringstiltak
2. Status per produktportefølje
3. Status for etablering av produktråd og produktstrategier
4. Årsrapport felles investeringsmidler 2023
5. Produktregnskap 2023 (ettersendes)

Vedlegg 1

- Oversikt investeringstiltak

Sikt Oversikt investeringstiltak per 31.12.2023

#	Navn på tiltak	Ansvarlig	Produktportefølje	Finansieres av	Tidsramme	Status per 31.12.2023
Pågående per 31.12.2023						
1	Modernisering av Felles Studentsystem	Sikt	Utdanning og administrasjon	DS/Brukerfinansiering	2022-2026	Pågående
2	Nytt opptakssystem	Sikt	Utdanning og administrasjon	Sikt	2022-2027	Pågående, risiko for forsinkelse
3	Nasjonalt vitenarkiv (Cris/NVA)	Sikt	Forskning og kunnskapsressurser	Sikt	2019-2024	Pågående, innføring utsatt til 2024
4	Forskningsnettet	Sikt	Data og infrastruktur	Sikt	2023-2025	Pågående
5	Utdanningsregister	Sikt	Utdanning og administrasjon	Sikt	2023-2024	Pågående
6	Anskaffelse/integrasjon LMS, plagiattkontroll og digital eksamen	Sikt	Utdanning og administrasjon	Sikt	2023-2025	Pågående
7	UH: Saksbehandling og arkiv	BOTT, UH17	Utdanning og administrasjon	BOTT, UH17	2022-2025	Pågående, forsinket. Prosjektet er til vurdering
8	microdata.no/Microdata 3 - utvidelse m/ helsedata	Sikt og SSB	Forskning og kunnskapsressurser	Forskningsrådet, Sikt, SSB	2024	Planlegging
9	SUBMERSE	Sikt	Data og infrastruktur	Sikt	2024-2026	Planlegging
Ferdigstilt i 2023						
10	Analyseplattform - ledelsesinformasjon og beslutningsstøtte	Sikt	Utdanning og administrasjon	Digitaliseringsstyret	2019-2023	Avsluttet
11	microdata.no/Microdata2	Sikt og SSB	Forskning og kunnskapsressurser	Forskningsrådet, Sikt, SSB	2020-2023	Avsluttet
12	BOTT: HR forprosjekt	BOTT	Utdanning og administrasjon	BOTT	2018-2023	Avsluttet
13	BOTT: Økonomi og lønn	BOTT	Utdanning og administrasjon	BOTT	2018-2022	Avsluttet
14	Surveybanken	Sikt	Forskning og kunnskapsressurser	Sikt	2020-2023	Avsluttet
Satsingsforslag sendt i 2023						
15	Datasamlinger om det norske samfunn	Sikt	Forskning	Sikt	2024-2027	Satsingsforslag
16	Utvikling av nasjonal infrastruktur for bibliometri	Sikt	Forskning	DigDir/mfl.	2025-2027	Satsingsforslag
17	Cybersatsing - videreutvikle informasjonssikkerheten	Sikt	Data og infrastruktur	Sikt	2025-2027	Satsingsforslag
Nye produkter under innføring per 31.12.2023						
18	Felles prosjekt for identitets- og tilgangsstyring (IAM)	Sikt	Data og infrastruktur	Sikt	2023-2027	Rullet ut på sky til 4 virksomheter i 2023. Ytterligere 5-6 i 2024.
19	Analyseplattform - ledelsesinformasjon og beslutningsstøtte	Sikt	Utdanning og administrasjon	Digitaliseringsstyret	2024-2027	Stegvis utrulling starter i 2024.
20	KI-Chat	Sikt	Data og infrastruktur	Sikt	2023->	10 nye kunder i 2023. Mål om +40 i 2024.

Vedlegg 2

Status per portefølje

- Data og infrastruktur
- Utdanning og administrasjon
- Forskning og kunnskapsressurser

Status porteføljen for Data og infrastruktur, per 31.12.2023

(rapporteringsform under utvikling)

Produktområde	Status drift	Status investeringstiltak	Antall virksomheter* (31.12.2022 / endring per 31.12.2023)	Risiko / Usikkerhet
Forskningsnettet	 Stabil drift	 Anskaffelse på plan	165 / +7	 Anskaffelse
Campusnett	 Stabil drift	Ikke relevant	78 / +12	
Cybersikkerhets-senteret (eduCSC)	 Stabil drift	Ikke relevant	50 / +7	 Usikkerhet om finansiering
IAM	 Stabil drift	 Innføring på plan	4 / +3	
Samhandling (Zoom, KI-Chat)	 Stabil drift	 Anskaffelse gjennomført	67 / +11	
Produktplattform og innovasjon	 Stabil drift	Ikke relevant	6 / +0	
Feide	 Stabil drift	Ikke relevant	679 / + 25	
Produktporteføljen oppsummert			1048 / + 67	

*Antall virksomheter er antall fakturerte virksomheter for brukerfinansierte produkter per 31.12.2022

 På plan/
Lav risiko
  Forsinket, kan komme
på plan med tiltak/
Middels risiko
  Etter plan/
Høy risiko
  Trend

Status porteføljen for Utdanning og administrasjon, per 31.12.2023

(rapporteringsform under utvikling)

Produktområde	Status drift	Status investeringstiltak / innføring	Risiko / usikkerhet
Digitalt læringsmiljø	 Generelt OK, men sårbarhet for DLR back end	 Anskaffelsesprosjekt etablert og på plan LMS-anbudet utlyst	Ny innkjøpsmodell gir noe usikkerhet vedr. oppslutning om anskaffelser, og dermed finansiering.
Administrasjonstjenester		 UH Sak (eksternt prosjekt) er forsinket	Forsinkelse i UH Sak. Risiko for dobbeltarbeid pga. manglende koordinering med bl.a. FS-moderniseringen.
Dataanalyse og beslutningsstøtte		 Analyseplattformen kan lanseres, verktøyvalg verifiseres før lansering	Usikkerhet knyttet til hvor fort produktet får betalende kunder og hvor fort Sikt klarer å rulle ut.
Studieadministrasjon: FS - Felles studentsystem		 Modernisering på plan	Risiko for dobbeltarbeid pga. for lite koordinering med UH-Sak. Omorganisering av produktområder kan redusere framdrift på kort sikt.
Studieadministrasjon: Opptakssystem	 Opptakssystem sårbart	 Styringsgruppe og styringsdokument etablert. Rapporteringsmodell under etablering	Risiko i gjennomføringen av opptak i 2024. Omorganisering av produktområder kan redusere framdrift på kort sikt.
Studieadministrasjon: Nasjonale registre		 Arkitektur utdanningsregister på høring. Utvikling utsatt til 2024	Behov for helhetlig registerstrategi med forankring i berørte direktorater.
Produktporteføljen oppsummert			Generelt behov for mer informasjon til sektoren om veikart og status (forventningsstyring).

Status porteføljen for Forskning og kunnskapsressurser, per 31.12.2023

(rapporteringsform under utvikling)

Produktområde	Status drift	Status investeringstiltak	Risiko / usikkerhet
Personvern	 Stabil drift	Ikke relevant	
Kunnskapsressurser / bibliotekstjenester	 Stabil drift	Ikke relevant	 Usikkerhet pga anskaffelse
Forskningsinformasjon	 Stabil drift	 Cris/NVA forsinket	 Cris/NVA m/ lansering 2024
Dataforvaltning	 Stabil drift	Ikke relevant	 Usikkerhet om utviklingskapasitet og finansiering
Microdata	 Stabil drift	 På plan, siste år mer prosjektf finansiering	 Brukerbetaling innføres 2024. Usikkerhet om øvrig finansiering.
Åpen forskning	 Stabil drift	Ikke relevant	
Produktporteføljen oppsummert			

Vedlegg 3

Status for etablering av produktråd og produktstrategier

Portefølje	Produktområde	Produktråd	Andre styrings- og samarbeidsfora	Produkt-/produktgruppestrategi
Data og infrastruktur	Forskningsnettet	Til vurdering	Regionsmøte	
	Campusnett	Ikke relevant	Kundedialog	
	Cybersikkerhets-senteret (eduCSC)	Under etablering	Ciso-forum og	Forankret i Porteføljestyret ✓
	Identitets- og tilgangsstyring (IAM)	Arbeidsgruppe, produktråd til vurdering ✓		
	Samhandling (Zoom, KI-Chat)	Ikke relevant	Kundedialog	
	Produktplattform og innovasjon	Ikke relevant	KUDAF	Utarbeides i 2024 (Sikt-intern)
	Feide		FEIDE ekspertråd	Under etablering
Utdanning og administrasjon	Studieadm: FS	Etablert. Felles produktråd for FS, Opptak og Nasjonale registre ✓		Vedtatt av Digitaliseringsstyret ✓
	Studieadm: Opptak			Utarbeides i 2025
	Studieadm: Nasjonale registre			Utarbeides i 2024
	Dataanalyse og beslutningsstøtte	Konstituert ✓		Utarbeides i 2024
	Digitalt læringsmiljø	Etablert ✓		Utarbeides i 2024
	Generell administrasjon og ledelse	Under etablering		Utarbeides i 2024
Forskning og kunnskaps-ressurser	Personvern	Under etablering		Utarbeides i 2024
	Kunnskapsressurser/ bibliotekstjenester	Ikke relevant	Konsortiestyre	Utarbeides i 2024
	Forskningsinformasjon	Under etablering		Utarbeides i 2024
	Dataforvaltning	Under etablering		Utarbeides i 2024
	Microdata	Ikke relevant	Partnerskap med SSB	Utarbeides i 2024
	Åpen forskning	Ikke relevant	Forhandlingsråd	Utarbeides i 2024

Til Digitaliseringsstyret
Dato 16.02.2024

Vedlegg 4 Årsrapport felles investeringsmidler 2023

Samstyringsmodellen har finansieringsordningen for felles investeringsmidler fra UH-21, med hensikten å fremme digitalisering i kunnskapssektoren.

Sikt forvalter felles investeringsmidler på vegne av Digitaliseringsstyret. Det er Digitaliseringsstyret som beslutter ramme for felles investeringsmidler, og porteføljestyrene som tildeler og følger opp måloppnåelse og finansiering for tiltak. For mer informasjon se [policy for felles investeringsmidler](#).

Tabellene under viser årsrapport for felles investeringsmidler i 2023.

Årsrapport 2023, felles investeringsmidler

Beskrivelse	Vedtak	Beløp (norske kroner)
Restmidler fra 2022		0
Innbetalt fra UH-sektoren i 2023	DS 36/2022	40 000 000
Utbetaling/overføring til vedtatte tiltak		
Analyseplattformen - ledelsesinfo og beslutningsstøtte	DS 51/2022, PS 26/2023	7 500 000
Modernisering av Felles Studentsystem	DS 54/2022	32 500 000
Sum utbetalinger 2023		40 000 000
Saldo felles investeringsmidler per 31.12.2023		0

Vedtak om risikokapital med tilbakebetaling med investeringsmidler

Beskrivelse	Vedtak	Beløp (norske kroner)
Modernisering av Felles Studentsystem	DS 54/2022	15 000 000

Analyseplattformen er godkjent som brukerfinansiert fellestjeneste og prosjektet har levert innenfor de mål og rammer som er avtalt. Sluttrapport for Analyseplattformen er godkjent av porteføljestyret og tilgjengelig på [sikt.no](#).

Moderniseringen av Felles studentsystem er et pågående investeringstiltak med en etablert produktstrategi som gir overordnet retning for arbeidet. Vurdering av måloppnåelse er gjort sammen med produktrådet. Som det framgår av tabellen under vurderes to av målene som helt oppfylt og to som delvis oppfylt. Det er god måloppnåelse for hoveddelen av utviklingen. Restanser i de delvis oppfylte målene inngår i det videre arbeidet, og er ikke kritiske for den samlede måloppnåelsen for moderniseringen. Måloppnåelsen er med den begrunnelsen anbefalt av produktrådet og godkjent av porteføljestyret.

Tabellen på neste side viser vurderingen av årsmålene for 2023 i moderniseringen av Felles studentsystem.

Mål 2023	Status måloppnåelse	Kommentarer
Innovativt og tilpasningsdyktig: Det produseres nye API-er i et modernisert FS-rammeverk som gir verdi. Eksempel på API-er som gir verdi er mulighet for å erstatte RPA-er eller tette hull i informasjonsadgang.	Oppnådd	Et flertall API-er er produksjonssatte i henhold til plan og tilgangsstyring er etablert på grunnleggende nivå. 39 brukere fordelt på 21 institusjoner har tatt i bruk FS GraphQL API-et i sektoren, og det er gjennomført 3 webinarer om GraphQL API. Det er tatt i bruk finkornet tilgangsstyring, slik at integrasjonsbrukerne kan få tilgang begrenset til relevante deler av grafen.
Brukersentret: I løpet av 2023 vet vi hvordan samhandling med ulike brukerflater for studenten skal håndteres og hvordan studenten kan få støtte på tvers av institusjoner. Hensikten er å starte utviklingen av en ny studentportal (brukerflate) som skal erstatte Studentweb.	Delvis oppnådd	Første prototype av studentbrugerflaten er produsert. Komponentbibliotek og rammeverk for brukerflater er på plass. For å forbedre brukeropplevelsen er student, søker og person med kvalifikasjoner samlet. Ny app for studentbevis er i test. For å kunne kvittere ut målet slik det var tiltenkt gjenstår kopling til funksjonalitet i Feide.
Standardisert: Det jobbes strukturert med standardisering basert på prosessoversikt som beskriver omfang av forretningslogikk for FS. Det er etablert rutiner for prioritering av rekkefølge på standardisering og arbeid med prosessene.	Oppnådd	Modell for prosessarbeid vedtatt av FS tjenestegruppe. Et flertall arbeidsøkter med deltagelse fra domenegruppene er gjennomført. BPMN modell på plass for fire hovedprosesser, inklusive begrepskatalog. Prosesser og begrepskatalog er publiserte på FellesStudentsystem.no Analyse over prosesser som FS ikke skal være hovedansvarlig for gjennomført. Analysen er delt med sektor i en rekke fora.
Transparent: I løpet av 2023 etableres en gjensidig forståelse av sammenheng og ansvarsfordeling mellom UH Sak og FS modernisering. Hensikten er at arbeidet innen begge områdene skjer på en koordinert måte, med minst mulig overlapp og mest mulig effektivitet.	Delvis oppnådd	Kartlegging av prosesser er identifisert på overordnet nivå, og funksjonsområder som moderniseringen av FS har behov for er beskrevet og delt med UH Sak. Forslag om prinsipper for ansvarsfordeling er utarbeidet for prosesser med saksbehandling og delt med UH Sak. Alle planlagte tiltak under målet om transparent er gjennomført. Status er likevel vurdert til delvis oppnådd med bakgrunn i risiko knyttet til UH Sak, og behov for videre styring og samarbeid i 2024. Risikoen knyttet til UH sak er beskrevet som mangel på nasjonal koordinering av arbeidet med prosessanalyser og optimalisering av disse. Det er dermed fortsatt risiko for dobbeltarbeid og/eller ulemper for institusjonene i det lokale arbeidet. Tiltak er igangsatt og vil fortsette i 2024.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret
Dato 16.02.2024
Saksnummer 09/24
Saksarkivnr. 24/00173
Sakstype Orientering

Saksansvarlig Roar Olsen,
Saksbehandlere Tom Røtting, Terje Mørland og Vigdis Kvalheim

Mål, ambisjoner og budsjett for porteføljene i 2024

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering og innspill tas med i det videre arbeidet.

Bakgrunn

Med utgangspunkt i langtidsplanen for 2024–2026 og styringssignalene fra Digitaliseringsstyret, er mål og ambisjoner for 2024 operasjonalisert for de tre porteføljene. Formålet med denne saken er å orientere om mål, ambisjoner og budsjett for 2024 for de tre produktporteføljene, etter behandlingene som har vært i porteføljestyrene.

Hensikten er å skape oversikt, samt legge til rette for styring av endringer, risiko, gevinster og nytteeffekter. Mål, ambisjoner og budsjett følges opp gjennom statusrapportering hvert tertial.

Vurdering

Prosess for forankring med sektoren

Mål og ambisjoner er nå vedtatt av porteføljestyret for Utdanning og administrasjon (UA), og behandlet som orienteringssak i porteføljestyrene for Data og infrastruktur (DI) samt Forskning og kunnskapsressurser (FK). Budsjettet vedtas av Sikt og er lagt frem for orientering i alle porteføljestyrene.

Budsjett 2024

Budsjettert resultat for produktporteføljene totalt er MNOK -3,7. Tabellen under viser resultat per produktportefølje.

Porteføljereport for Sikt Budsjett 2024 Tall i NOK	DI	FK	UA	TOTALT
Bevilgning	28 256 406	82 943 995	134 574 600	245 775 001
Brukerfinansiering	299 600 630	117 047 825	175 763 501	592 411 956
Felles investeringsmidler	0	0	35 000 000	35 000 000
Overføring fra tidligere år	4 821 956	4 300 000	26 700 000	35 821 956
SUM INNTEKTER	332 678 992	204 291 820	372 038 101	909 008 913
Varekjøp	-107 033 947	-43 390 235	-58 781 280	-209 205 462
Konsulenttjenester	-41 839 000	-11 674 500	-127 616 852	-181 130 352
Lønn og kontorkostnader	-179 428 360	-166 895 710	-194 072 820	-540 396 890
SUM KOSTNADER	-328 301 307	-221 960 445	-380 470 952	-930 732 704
RESULTAT	4 377 685	-17 668 625	-8 432 851	-21 723 791
Bruk av risikokapital	0	8 950 000	9 100 000	18 050 000
RESULTAT inkl risikokapital	4 377 685	-8 718 625	667 149	-3 673 791

Forutsetninger for budsjett 2024:

- Investerings tiltak er innarbeidet som forutsatt i langtidsplanen
- Felles investeringsmidler er i 2024 på totalt MNOK 40, hvor samtlige midler går til FS. MNOK 35 er til kostnader i 2024, og synliggjort i tabellen over. MNOK 5 er til kostnader fra 2023, hvor Sikt har lagt ut i henhold til vedtak i Digitaliseringsstyret. Disse er ført direkte mot balansen og dermed ikke med i tabellen.
- Indeksregulering i henhold til kostnadsvarsel for 2024, på 3,8% for brukerfinansierte produkt og tjenester.
- Effektivisering av fellesfunksjoner gir lavere administrative kostnader i 2024 sammenlignet med 2023.

Mål, ambisjoner og budsjett for porteføljen Data og infrastruktur (DI)

Porteføljen for data og infrastruktur har tre felles mål og ambisjoner som er gjennomgående for alle produktområder

- Opprettholde solid og effektiv drift, service og beredskap
- Utvikle produktstrategier med særlig blick på hvordan KI kan utfordre allerede etablerte sannheter
- Utvikle og rekruttere nødvendig kompetanse for å være en relevant teknologileverandør fremover.

For de enkelte produktområdene har vi også etablert spesifikke mål som setter hovedretning for arbeidet. Retning og fart kan justeres underveis i dialog med porteføljestyret for DI.

Forskningsnett

For Forskningsnett er ambisjonen å lande avtaler med leverandører som gjør at Forskningsnett kan levere på behov de neste 20 årene. Det er planlagt involvering av porteføljestyret om videre veivalg i porteføljestyremøtet for DI i mai 2024.

Campusnett

For Campusnett er ambisjonen å øke kundegrunnlaget med 10 nye kunder på CNaaS og eduroam, samt ytterligere øke automatiseringsgraden på drift. Forskningsnett, lokalnett og Cybersikkerhetssenteret er 3 sentrale elementer i økt informasjonssikkerhet, og økt bruk av disse produktene bidrar til bedre informasjonssikkerhet.

Cybersikkerhet

For Cybersikkerhetssenteret er ambisjonen å øke kundegrunnlaget med 10 nye kunder, inklusive oppgradering fra basis til pluss. Cybersikkerhet vil i 2024 oppdatere produktstrategien og bidra til tiltak fra Riksrevisjonens rapport.

Identitet- og tilgangsstyring (IAM)

For Felles IAM er ambisjonen å rulle ut til så mange institusjoner som mulig i 2024.

Riksrevisjonen har pekt på at brukerkontoer i sektoren ikke er tilstrekkelig under kontroll, og erfaringene hittil med IAM er et godt risikoreduserende virkemiddel ved at produktet bidrar til bedre styring av brukere og tilganger.

Samhandling

For produktområdet Samhandling, så er ambisjonen å øke fra 10 til 50 kunder på KI-Chat i løpet av 2024. Dette er et ungt produkt, og utviklingen skjer raskt.

Feide og Intark

For produktområdet Feide og Intark er ambisjonen å gjøre datadeling enklere, sikrere og mer standardisert. Dette innebærer blant annet tilgjengeliggjøring av Feide-data i KUDAF, utvikle automatisk og bedre mal for databehandleravtaler, innføring av ESI (Europeisk id), tilgjengeliggjøre flere datakilder (fag, trinn) gjennom API-er samt få på plass en første versjon av Tjenestekatalog med tilhørende støttetjenester for grunnopplæringen.

Budsjett 2024, Data og infrastruktur

Porteføljereport for data og infrastruktur Budsjett 2024 Tall i NOK	Forsknings-nettet	Campusnett	Cyber-sikkerhets-senter	IAM	Samhandling	Produkt-plattform og innovasjon	Feide	TOTALT
Bevilgning	19 203 000	0	7 496 406	0	0	1 557 000	0	28 256 406
Brukerfinansiering	86 515 855	39 462 697	32 442 134	31 671 904	20 490 833	17 032 440	71 984 767	299 600 630
Felles investeringsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
Overføring fra tidligere år	0	0	0	0	0	0	4 821 956	4 821 956
SUM INNTEKTER	105 718 855	39 462 697	39 938 540	31 671 904	20 490 833	18 589 440	76 806 723	332 678 992
Varekjøp	-69 421 166	-14 900 496	-14 359 216	-1 650 427	-10 274 142	16 656 880	-13 085 380	-107 033 947
Konsulenttjenester	-3 114 000	-1 400 000	-4 745 000	-11 500 000	-960 000	-3 840 000	-16 280 000	-41 839 000
Lønn og kontorkostnader	-27 908 060	-23 529 000	-26 089 600	-18 333 400	-10 081 200	-31 197 160	-42 289 940	-179 428 360
SUM KOSTNADER	-100 443 226	-39 829 496	-45 193 816	-31 483 827	-21 315 342	-18 380 280	-71 655 320	-328 301 307
RESULTAT	5 275 629	-366 799	-5 255 276	188 077	-824 509	209 160	5 151 403	4 377 685
Bruk av risikokapital	0	0	0	0	0	0	0	0
RESULTAT inkl risikokapital	5 275 629	-366 799	-5 255 276	188 077	-824 509	209 160	5 151 403	4 377 685

Det ligger usikkerhet i budsjettallene for Data og infrastruktur fordi brukerfinansieringen forutsetter at vi får mange nye kunder og brukere på våre produkter gjennom 2024.

Mål, ambisjoner og budsjett for porteføljen Utdanning og administrasjon (UA)

Digitalt læringsmiljø

For produktområde Digitalt læringsmiljø er ambisjonen å gjennomføre profesjonelle fellesanskaffelser som gir best mulige produkter til lavest mulig pris. Videre skal det utarbeides plan for integrasjoner og finansieringsmodell for innkjøpte produkter som er tilpasset ny innkjøpsmodell.

Administrasjonstjenester

For Administrasjonstjenester er ambisjonen å legge til rette for felles forvaltning av UH Sak med riktig kapasitet og kompetanse, og bidra til at sektoren får en god start med løsningen. Produktområdet skal også berede grunnen for at økonomiløsningen kan legges over i sky.

Dataanalyse og beslutningsstøtte

For Dataanalyse og beslutningsstøtte er ambisjonen å verifisere verktøyvalg for Analyseplattformen, STAR og BOT, samt rulle ut Analyseplattformen og sikre stabil finansiering. Produktområdet skal også planlegge og eventuelt migrere STAR og BOT Datavarehus til samme plattform som Analyseplattformen.

Studieadministrasjon (Felles studentsystem, Opptakssystem og Nasjonale registre)

Produktområdet for Studieadministrasjon er et stort produktområde med flere viktige utviklingstiltak. Produktrådene og porteføljestyret følger opp området med separat rapportering gjennom året for Felles Studentsystem (FS), Opptakssystem (Admissio) og Nasjonale registre.

En felles ambisjon for produktområdet er å ferdigstille dokumentasjonen på alle studieadministrative prosesser som produktene FS, Admissio og produktgruppen Nasjonale registre skal understøtte, og hvilke data disse produktene er autoritativ kilde for.

Det skal videre utarbeides og kommuniseres veikart for leveransene og hvordan livssyklus for eksisterende og fremtidig funksjonalitet skal håndteres. Produktområdet skal også legge til rette for at UH-sektoren kan teste prioriterte studieadministrative prosesser i brukerflater for student/søker/borger, administrator og utvikler innen 2024.

En siste ambisjon er å ferdigstille en første versjon av utdanningsregisteret og avklare hvilke andre nasjonale registre Sikt skal tilby.

Felles mål og ambisjoner for porteføljen for Utdanning og administrasjon

Porteføljen for utdanning og administrasjon har tre felles mål og ambisjoner som er gjennomgående for alle produktområder; 1. Styrke kommunikasjonen med universitetene og høyskolene og andre potensielle kunder, 2. Opprettholde solid og effektiv drift, service og beredskap og 3. Ferdigstille arbeidet med porteføljestrategi og utvikle produktstrategier på gjenstående produktområder.

Budsjett 2024, Utdanning og administrasjon

Porteføljereport for Utdanning og administrasjon Budsjett 2024 Tall i NOK	Digitalt læringsmiljø	Adm. tjenester	Dataan. og besl.støtte	FS	Opptak	Nasjonale registre	TOTALT
Bevilgning	1 245 600	0	0	0	112 776 600	20 552 400	134 574 600
Brukerfinansiering	30 020 719	54 216 062	11 796 870	79 729 850	0	0	175 763 501
Felles investeringsmidler	0	0	0	35 000 000	0	0	35 000 000
Overføring fra tidligere år	3 700 000	11 000 000	0	0	0	12 000 000	26 700 000
SUM INNTEKTER	34 966 319	65 216 062	11 796 870	114 729 850	112 776 600	32 552 400	372 038 101
Varekjøp	-10 036 027	-15 419 509	1 263 342	-15 802 489	-17 244 722	-1 541 875	-58 781 280
Konsulenttjenester	-11 164 000	-28 199 249	-5 380 203	-43 388 120	-30 647 780	-8 837 500	-127 616 852
Lønn og kontorkostnader	-15 451 300	-21 579 970	-14 776 640	-55 015 401	-63 871 109	-23 378 400	-194 072 820
SUM KOSTNADER	-36 651 327	-65 198 728	-18 893 501	-114 206 010	-111 763 611	-33 757 775	-380 470 952
RESULTAT	-1 685 008	17 334	-7 096 631	523 840	1 012 989	-1 205 375	-8 432 851
Bruk av risikokapital	1 850 000	0	7 250 000	0	0	0	9 100 000
RESULTAT inkl risikokapital	164 992	17 334	153 369	523 840	1 012 989	-1 205 375	667 149

Mål, ambisjoner og budsjett for porteføljen Forskning og kunnskapsressurser (FK)

Personvern

For Personvern er ambisjonen å inngå reviderte avtaler for personvern- og personvernombudstjenester med UH, institutt og øvrige. Det er også planlagt samarbeid med sektorene om å gjennomgå finansieringsmodellene. Videre skal Digital DPIA-prosess settes i produksjon. Digital DPIA vil bidra til forenkling og raskere arbeidsprosess for forskere, personvernombud og ledelse ved institusjoner, samt rådgivere ved Sikt.

Kunnskapsressurser og bibliotekstjenester

For Kunnskapsressurser og bibliotekstjenester er ambisjonen å gjennomføre en profesjonell anskaffelsesprosess for bibliotekstjenester som har ledet til valg av leverandør. Videre skal en mer effektiv løsning for brukerimport lanseres i løpet av året.

Forskningsinformasjon

For Forskningsinformasjon er ambisjonen at Cris/NVA skal forene funksjonalitet fra Cristin og vitenarkivene, og legge til rette for åpen og enkel tilgang til informasjon om forskning og forskningsresultater. Cris/NVA skal tas i bruk i stor skala i 2024. Et annet utviklingsområde er Nasjonal infrastruktur for bibliometri. Ambisjonen er å kombinere data fra Cris/NVA med data fra bibliometri, som vil bidra til mer bruk av data til styring og statistikkformål.

Dataforvaltning

For Dataforvaltning er ambisjonen å bidra til mer deling av og bedre tilgang til forskningsdata gjennom strategisk og økt datafangst, tilgang til økt volum av analyseklare forskningsdata av høy kvalitet og videreutvikling av dagens datainfrastruktur som fortsatt formidles på gamle plattformer. I 2024 ønsker produktområdet å starte fornying av løsningen for forvaltning av «Data om det norske samfunnet» og det vil legges frem en detaljert plan, inkludert budsjett for MODANSA, for porteføljestyret. Ambisjonen er også å inngå samarbeid om arkivering av sensitive data med Sigma 2, slik at brukere av Sikt sitt forskningsdataarkiv får tilgang til en løsning for langtidslagring av sensitive data. Innen dataforvaltningsområdet pågår også internasjonalt samarbeid på datainfrastrukturuområdet, der formålet er å bidra til at norske forskere får tilgang til et rikt internasjonalt datatilbud, at norske data inngår i tverrnasjonale datasett, at Norge og norske forhold blir gjenstand for internasjonal og tverrfaglig forskning samt at Sikt er i kompetansefronten på området.

I 2024 skal European Social Survey (ESS) runde 11 samt forarbeid til runde 12 og 13 starte opp, og produktområdet skal evaluere og forankre deltakelse i International Social Survey Programme (ISSP) i produktråd og porteføljestyret. Videre skal den norske datakatalogen (CESSDA) i større grad tilgjengeliggjøres for internasjonale forskere.

Microdata

For Microdata er ambisjonen å utvide produktet med en stor mengde nye variabler fra SSB og kunnskapssektoren, samt integrasjon med registerdata for Helsedata. Microdata skal dermed bidra til mer bruk av data gjennom økt datamengde, kortere ventetider på data og bedre personvern.

Åpen forskning

For Åpen forskning er ambisjonen å tilrettelegge for fortsatt god tilgang til og publisering i vitenskapelige tidsskrifter, samt åpen tilgang for institusjonene. I 2024 skal alle avtaler fornyes og skal være ferdig forhandlet til priser og betingelser som gir stor verdi for sektoren.

Budsjett 2024, Forskning og kunnskapsressurser

Porteføljereport for Forskning og kunnskapsressurser Budsjett 2024 Tall i NOK	Personvern- tjenester	Kunnsapsres og bibtj	Forskningsinfo	Dataforvaltning	Microdata	Åpen forskning	TOTALT
Bevilgning	0	0	44 488 503	21 657 999	5 000 000	11 797 493	82 943 995
Brukerfinansiering	47 271 758	41 461 512	10 076 844	13 278 611	4 600 000	359 100	117 047 825
Felles investeringsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Overføring fra tidligere år	0	3 700 000	0	0	600 000	0	4 300 000
SUM INNTEKTER	47 271 758	45 161 512	54 565 347	34 936 610	10 200 000	12 156 593	204 291 820
Varekjøp	-1 976 720	-22 355 188	-13 738 567	-4 529 760	-96 000	-694 000	-43 390 235
Konsulenttjenester	0	-1 224 000	-9 740 000	-680 500	0	-30 000	-11 674 500
Lønn og kontorkostnader	-47 096 820	-21 730 530	-35 903 880	-38 139 840	-11 706 940	-12 317 700	-166 895 710
SUM KOSTNADER	-49 073 540	-45 309 718	-59 382 447	-43 350 100	-11 802 940	-13 041 700	-221 960 445
RESULTAT	-1 801 782	-148 206	-4 817 100	-8 413 490	-1 602 940	-885 107	-17 668 625
Bruk av risikokapital	0	150 000	3 300 000	5 500 000	0	0	8 950 000
RESULTAT inkl risikokapital	-1 801 782	1 794	-1 517 100	-2 913 490	-1 602 940	-885 107	-8 718 625

Innen porteføljen for Forskning og kunnskapsressurser styres det mot et underskudd på fire produktområder. Personverntjenestene er brukerfinansiert, og basert på en finansieringsmodell som går tilbake til 2001. Denne har skalert slik at vi over tid har kunnet bygge betydelig "egenkapital" som har finansiert både kontinuerlig utvikling av dataplattform og støttetjenester i tråd med justeringer i lovverk og nye brukerbehov, og større plattform- og systemskifter i forbindelse med innføring av helt nytt regelverk da personopplysningsloven ble innført i 2001 og GDPR ble iverksatt i norsk lovgivning i 2018. De har også finansiert overføring av tjenestene fra fysiske servere til sky, fra 2019-2022. Systemskiftet ved innføringen av GDPR, arbeidet med automatisering og forbedring av IT-løsninger og den generelle kostnadsøkningen de siste 3-4 årene både på lønns- og driftssiden har spist alle oppsparte midler. Det jobbes nå med nye tjenesteleveranseavtaler og finansieringsmodeller for produktporteføljen i samarbeid med sektorene. Produktområdet ønsker å levere viktige forbedringer i de digitale løsningene også i 2024, og Sikt har derfor godkjent et budsjettunderskudd på 1.8 millioner.

Hovedforklaringen på underskuddet på Produktområdet Dataforvaltning før bruk av risikokapital, er at produktområdet er engasjert i flere prosjekter som er finansiert gjennom EUs rammeprogram. Både EU-prosjektene og ESS-oppdraget betales i euro. Det betyr at Sikt er avhengig av endringer i den norske kronens forhold til euro. På økonomisiden er imidlertid hovedutfordringen at verken EU-prosjektene eller arbeidet for ESS er finansiert fullt ut. Dette er et forhold som ikke lar seg løse på kort sikt og som derfor også vil gjelde for 2024. Prosjekter finansiert gjennom EUs rammeprogram for forskning og innovasjon gis det kun en overheadsdekning på 25%. Merk at Sikt ikke er en del av forskningsrådets kompensasjonsordning for deltagelse i Horisont Europa (HEU), slik NSD tidligere var. Det jobbes på mange plan for å øke inntektssiden og redusere kostnader, og allerede nå er prognosen forbedret med ca. 3 millioner.

Når det gjelder Forskningsinformasjon er underskuddet knyttet til ferdigstillingen av NVA. Det vises til tidligere orienteringer om dette. Sikt har avsatt risikokapital til arbeidet.

Når det gjelder Microdata blir 2024 et mellomår. Produktet går over fra å være prosjektfinansiert (Microdata2-prosjektet) til å bli finansiert av basisfinansiering samt brukerfinansiering. Det er sendt inn en ny infrastrukturensøknad til Forskningsrådets nasjonale satsing på infrastruktur sammen med partnerne SSB, FHI og Kreftregisteret. Før vi vet svaret på om vi lykkes på konkurransearenaen, er det viktig å opprettholde drift og forbedringsaktiviteter og samarbeidet med potensielle dataleverandører på et nivå som et bærekraftig produkt for fremtiden. Sikt har derfor tatt høyde for at Microdata går med et underskudd.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	16.02.2024
Saksnummer	10/24
Saksarkivnr.	24/00173
Sakstype	Drøfting
Saksansvarlig	Roar Olsen
Saksbehandlere	Julie Storlie, Henrik Tøndel

Hvilke fellestjenester skal være obligatoriske?

Forslag til vedtak

Hovedinnretningen til prosess og beskrivelse av hva som skal være obligatoriske fellestjenester for UH 21 støttes. Innspill som kom i drøftingen tas med i den videre prosessen.

Bakgrunn

Det er skapt en usikkerhet om hvilke fellestjenester som er obligatoriske og hvilke som er frivillige. Dette har aldri vært formalisert, men heller vokst frem som en oppfattelse ved at alle i UH 21 har valgt å delta i samarbeidet og benytte en rekke fellestjenester. I de siste årene har det, gjennom beslutninger i Digitaliseringsstyret relatert til enkelttjenester som har mottatt felles investeringsmidler, blitt besluttet at disse skal være obligatoriske. Når enkelte av disse likevel ikke har blitt tatt i bruk av alle, eller ikke har blitt det man forutsatte, så kommer spørsmålet om hvorvidt de fortsatt skal være obligatoriske. Det er nok spesielt Datadeling – IntArk, Analyseplattformen, Digitale læringsressurser (DLR) og Arbeidslivsportalen som har reist spørsmålet om obligatorisk er riktig.

Vurdering

Det er både fordeler og ulemper med obligatoriske tjenester. Opplagte fordeler er at jo flere som tar del i spleiselaget for investeringer og driftskostnader, jo lavere enhetskostnad får den enkelte, eller man får mer for pengene enn om man skulle gjort tilsvarende investering på egenhånd. En annen fordel, er at sterke fagmiljøer på enkeltinstitusjoner kan bidra til utforming av fellestjenester som kommer alle til gode. Dermed vil også institusjonene som ikke har tilsvarende fagmiljøer kunne få utbytte av samarbeidet. I dette ligger både en solidaritetstanke og et samfunnsøkonomisk perspektiv, hvor det obligatoriske gir forutsigbarhet for alle parter. Strammere økonomi vil også normalt være en faktor som taler for økt samarbeid med kostnadsdeling. For en leverandør vil det obligatoriske gi mer forutsigbare rammer for å legge ambisjonsnivå og å kunne jobbe langsiktig med kontinuerlig utvikling og kostnadseffektiv drift.

Går man for langt i å definere fellestjenester som obligatoriske, så kan dette virke hemmende for utvikling for enkeltinstitusjoner, som ønsker å gjøre noe mer/mindre eller annerledes enn de øvrige. Det er også områder hvor behovet til de ulike institusjonene er forskjellige grunnet faktorer som eksempelvis størrelse og ulike nivå og grader av forskningsaktivitet. For en leverandør vil frivillige tjenester kunne være stimulerende for kostnadseffektivitet og kvalitet.

Interesseavveiningene kan også være mellom de institusjonene som er større og har egen kapasitet til å drive tjenesteutvikling og drift av IT-løsninger, og de som ikke har de samme ressursene.

Fellestjenester som utgjør grunnleggende infrastruktur, tillitstjenester for datadeling, -tilgangsstyring og -fullmakter, samt løsninger til basis administrative prosesser vil normalt ikke være forskjellig når det gjelder behov. De innebærer også ofte behov for større investeringer og gir potensiale for større gevinster enn om man gjør det hver for seg. Felles tillitstjenester kan også gi gevinster knyttet til at både ansatte og studenter beveger seg mellom institusjonene.

Det gjelder å finne den riktige balansen, og en riktig definering av hvilke tjenester som kan havne innunder kategorien grunnleggende infrastruktur, tillitstjenester og løsninger til basis administrative prosesser tilpasset norsk utdanningssektor og lovgivning. Øvrige fellestjenester bør være frivillige. De aller fleste av tjenestene til Sikt er i dag frivillige, og vi ser jo at de fleste velger å bruke de. Både de store institusjonene og de små. Det kan likevel være riktig å opprettholde de som frivillige.

En forutsetning for å få dette til å fungere må være basert på finansieringsmodeller som oppleves rettferdige ift. egeninnsats og gevinst, og at det er mekanismer for at leverandøren av fellestjenester har en kostnadseffektiv måte å levere tjenester på. Samtidig som leverandøren må ha en finansiering i bunn som sikrer forutsigbarhet og kvalitet i produkter og tjenester over tid.

Robusthet ift. drift, beredskap, service og kompetanse er fordeler man har ved fellestjenester. Grunnleggende infrastruktur gir spesielt store fordeler når de benyttes av alle. Stordriftsfordeler, samhandling, felles brukerreiser, datadeling og sikkerhet.

Forslag til obligatoriske tjenester

Tjenester som er lovpålagte eller som av andre grunner er pålagt av KD vil ligge innenfor det obligatoriske. Disse er også i all hovedsak sentralfinansierte direkte fra KD. I tillegg vil grunnleggende infrastruktur, tillitstjenester for datadeling, -tilgangsstyring og -fullmakter, samt basisløsninger til administrative prosesser som er spesialtilpasset til norsk utdanningssektor være riktige å definere som obligatoriske. Med utgangspunkt i disse vurderingene kan følgende fellestjenester være obligatoriske.

Utdanning og administrasjon:

- IT-løsningen for Samordna opptak, lovpålagt
- Nasjonale registre som Rust, Gaus og utdanningsregisteret og eventuelle andre registre som pålegges av myndighetene
- FS – Felles studentsystem. Her vil moderniseringsarbeidet kunne resultere i en felles pakke som bør være obligatorisk for alle. I tillegg vil det kunne bli valgfrie komponenter.
- UH Sak er eid i fellesskap av UH 21 og vil om ønskelig også kunne defineres som en obligatorisk tjeneste.

Forskning og kunnskapsressurser:

- Nasjonalt vitenarkiv og Cristin – NVA/Cris. Pålagt av KD gjennom krav om åpen forskning og rapporteringsplikt på forskningsaktivitet.
- Biblioteksystemene (Alma og Oria) – opprettholde konsortiet for å inngå avtaler om systemer som håndterer nødvendige arbeidsprosesser i et moderne fag- og

forskningsbibliotek, inkludert innkjøp, katalogisering, søk, utlån og tilgang til trykte og elektroniske ressurser, samt håndtering av pensumlister (Leganto).

Infrastruktur:

- Forskningsnettet – kobler nettverk til forskning nasjonalt og internasjonalt, 20-årige markedsavtaler for bredbåndstilgang
- Feide for autentisering
- IAM for tilgangsstyring og autorisasjon
- Cybersikkerhetstjenester – basispakke og sårbarhetsscanning. Her peker Riksrevisjonsrapporten på at et utvidet tjenestespekter kunne økt sikkerheten for alle.
- Fellestjeneste for datadeling. Dette ble vedtatt som en obligatorisk tjeneste i Digitaliseringsstyret, hvor alle skulle betale for den fra år 1 selv om man ikke benytter den. Det er i dag 19 av UH 21 som benytter denne. Vi er usikre på om denne skal være obligatorisk, selv om den har egenskap av å kunne være en grunnleggende infrastruktur.

Fra Digitaliseringsstyrets vedtak om **fellestjeneste for datadeling**:

Digitaliseringsstyret vedtar at det etableres en fellestjeneste for datadeling i høyere utdanning og forskning. Tjenesten forvaltes og videreutvikles av Sikt fra 1.1.2022, i tråd med sektorens tjenestestyringsmodell.

Ny fellestjeneste for datadeling er en sentral forutsetning for å oppnå målbildene knyttet til effektiv, sikker og fremtidsrettet praksis og infrastruktur for deling av data i sektoren.

Tjenesten består av tre komponenter:

- **Referansearkitektur og styringsregler** for hvordan kunnskapssektoren deler data på en omforent måte
- **Support og rådgivning** for institusjoner og dataforvaltere for hvordan dele og forvalte data, samt tilgang til et bredt kompetansemiljø
- **Teknisk datadelingsplattform** som består av tjenester for:
 - å sikre god kontroll og oversikt over hvem som har tilgang til hvilke datakilder
 - å administrere API-er
 - å administrere hendelseskøer der endringer i datasettene varsles fortløpende

Alle de foreslåtte obligatoriske tjenestene er UH 21 brukere av i dag, med unntak av IAM og IntArk som er under innføring. Alle øvrige fellestjenester fra Sikt vil ved en slik modell da være frivillige. En forutsetning for at dette skal fungere over tid vil være en lojalitet til felleskapet ved at de som velger å ikke benytte de frivillige fellestjenestene, ikke lager konkurrerende fellestjenester. Da sementeres modellen hvor myndighetene har valgt å etablere en statlig etat som fellestjenesteleverandør i statlig egenregi.

Denne modellen med tydeligere definering av hva som er obligatoriske fellestjenester for UH 21, bør også sees i sammenheng med ordningen for felles investeringsmidler. De felles investeringsmidlene bør prioriteres mot de tjenester som UH 21 definerer som obligatoriske.

Øvrige konsekvenser dette kan ha for samstyringsmodell og finansieringsordningene ønsker vi å komme tilbake til i en egen sak.

Videre prosess frem mot vedtak i Digitaliseringsstyret

- Ta innspillene som kom i Digitaliseringsstyrets drøfting 16. februar inn i et oppdatert saksunderlag
- Innhente innspill fra de tre porteføljestyrene
- Sende på høring i brev til alle UH 21
- Vedtak i Digitaliseringsstyret 21. juni, alternativt 31. oktober hvis det er sprikende og omfattende innspill som kommer gjennom høringsrunden.